

Med kroppen som password – sikkerhed eller sladrebank?

Biometri – på vej fra 'suspekt' nicheteknologi til hvermandseje

Formand for bestyrelsen i Danish Biometrics, Frederik Kortbæk, var primus motor for afholdelsen af Biometriens Dag.

Den 11. september 2001 satte skub i efterspørgslen og udviklingen inden for biometriske produkter. Det vil sige systemer, der genkender biologiske, herunder især fysiologiske, kendetegn som for eksempel et menneskes fingeraftryk, regnbuehinde (iris) eller stemme.

Biometrisk identifikation kan hjælpe med opklaring af kriminalitet og beskytte mod identitetssvindel, som fx benyttes i forbindelse med terrorisme, illegal indvandring og økonomisk kriminalitet.

Udviklingen er gået stærkt, især i USA, mens Europa har tøvet en smule på grund af frygt for misbrug og indgreb i privatlivets fred. Skeptikerne frygter, at personlige, følsomme oplysninger ikke opbevares og behandles sikkert, således at de kan misbruges af uvedkommende.

Fingerscanner

Desuden er der peget på de risici, der er for, at systemerne - trods stor sikkerhed – kan 'snydes' eller ikke fungerer i alle tilfælde.

Den stigende terrortrussel og det konstant øgende behov for tryk og sikkerhed har dog efterhånden åbnet mange døre for den unge teknologi, som løbende er blevet forbedret, og som netop nu stormer frem overalt i verden.

Scanning af fingeraftryk, iris og stemme har fået følgeskab af teknikker til skanning af håndens vener og systemer til genkendelse af fx menneskers ansigt, kropsbygning og bevægemønstre.

Biometrisk registrering kan bruges til fx adgangskontrol, sikkerhedsovervågning, tids- og tilstedeværelsesregistrering og til udførelse af en række praktiske serviceydelser. Pas, adgangskort, borgerkort og andre typer ID- og sikkerhedskort ('smart cards') med indbyggede biometriske data, er eksempler på produkter, hvor den biometriske teknologi kan anvendes.

Ikke for snavsede fingre

Ikke mindst inden for luftfarten vinder biometrisk identifikation frem. Finger- og irisscannere ses i flere og flere lufthavne verden over.

Flyselskaber er på vej til at indføre fingeraftryksidentifikation i forbindelse med bagage-check-in. Som det første luftfartselskab har SAS udviklet et system, som nu er taget i anvendelse på indenrigsruter i de skandinaviske lande. Dermed lever SAS op til nye EU-sikkerhedskrav til indenrigsflyvning, samtidig med at check-in-proceduren gøres smidigere og hurtigere. SAS planlægger senere at indføre systemet også ved internationale flyafgange.

Systemet, som foreløbig er frivilligt, skal sikre, at den passager, der

Biometri

Biometri er den samlede betegnelse for en række teknologiske metoder til identifikation og genkendelse af personer ved hjælp af unikke fysiologiske/biologiske kendetegn hos personer.

Biometrisk teknologi anvendes i stigende omfang til personidentifikation i forbindelse med adgangs- og sikringsystemer samt andre securityopgaver.

De biometriske teknikker bygges for eksempel på elektronisk genkendelse af ansigt, øjne (iris), fingre (fingeraftryk), stemme, hænder, vener og gangart.

afleverer sin bagage, også er den, der stiger på flyet. Dvs. de rejsende fingerscannes både ved aflevering af bagage og ved ombordstigning på flyet. De hidtidige erfaringer viser, at langt de fleste vælger den hurtige fingerscanning frem for den mere tidkrævende manuelle ID-procedure.

Firmaer og institutioner anvender i stigende grad fingerscanning i forbindelse med adgangskontrol, og senest er fingeraftryksslåse be-

Danish Biometrics

Danish Biometrics er et samarbejdsprojekt mellem danske og udenlandske virksomheder, forskningsinstitutioner og andre interessenter. Formålet er bl.a. at virke for forskning og udvikling samt industriel udnyttelse af resultaterne inden for biometriområdet.

Formand for organisationens bestyrelse er Frederik Kortbæk.

Læs mere på www.danishbiometrics.com, hvor man også kan læse om den tilknyttede netværks- og oplysningsorganisation DANBIOLINK.

Hanne Severinsen

→ gyndt at vinde indpas på det private boligområde. Det betyder, at lille Peter ikke skal stå udenfor og fryse, når han har glemt sin nøgle. Han skal blot sætte sin finger på scanneren, og vupti er døren låst op - hvis han altså ikke har alt for beskidte fingre.

Biometriens Dag

De biometriske teknologier har nemlig deres begrænsninger. Disse og ikke mindst muligheder og fordele blev for nylig endevendt, da organisationen Danish Biometrics havde inviteret til Biometriens Dag i Industriens Hus i København.

ITEK, som er Dansk Industris branchefællesskab for it- og teleområderne, var medarrangør af Biometriens Dag, som bestod af en udstilling med bioteknologiske produkter og en konference, hvis tema var 'En skandinavisk vision for fremtidens biometri'.

Konferencen blev åbnet af den afgangende formand for Folketingets videnskabs- og teknologiudvalg, Hanne Severinsen, som tog ud-

David Ka Wing Yu

gangspunkt i de holdninger til kontrol og overvågning, som især er kendetegnet for de skandinaviske samfund.

Teknologien har to sider, sagde hun: En god og en dårlig. Vi vil gerne have større sikkerhed, men ønsker samtidig ikke at være totalt overvågede. Derfor er det lovgivernes opgave at definere grænserne for, hvor langt vi kan gå.

Der har været talt meget om at indføre et borgerkort med fx fingeraftryk, som ville kunne afløse sygesikringskortet og andre id-kort. Hvis det skal blive til noget, må vi vurdere aspekter omkring menneskerettigheder og datasikkerhed mv.

Der er behov for, at der forskes videre på området, og at vi får diskuteret og fastlagt grænserne for, hvad vi kan acceptere, konkluderede Hanne Severinsen.

Hvad mener danske virksomheder?

Hvor langt er vi kommet i Danmark - hvad kender industrien til biometri, og hvilken holdning har de til

Lars Kornbek

teknologien? Det har David Ka Wing Yu, som arbejder hos NNIT A/S (NovoNordisk IT), undersøgt i forbindelse med et masterprojekt på Handelshøjskolen i København.

Undersøgelsen, der blev afsluttet for nylig, omfattede omkring 30 af landets største virksomheder. Den viste, at kun 4 pct. af virksomhederne aktuelt gjorde brug af bioteknologi, andre 4 pct. var på vej til at gøre det, mens 30 pct. ville overveje at anvende teknikken.

Skepsisen er dog stadig stor: Kun omkring hver anden af landets største virksomheder stoler på teknikken og anser den for anvendelig.

Fakta-butikker med biometri

Man skal have fingeren på scanneren for at kunne få fingrene i kassen. Det er nu blevet proceduren for medarbejderne i Faktas butikker.

Den Coop Danmark-ejede detailkæde er en af de virksomheder, som har taget teknikken i anvendelse - i form af et centralt styret og overvåget fingerscanningssystem i sine 300 butikker. Ifølge Lars Kornbek fra Vitani A/S, der har leveret systemet, er der tale om den hidtil største biometriske installation i Danmark med 1.500 fingerscannere.

Systemet anvendes af butikkerne ca. 4.000 medarbejdere, som på baggrund af fingerscanning benytter systemet som identifikation ved åbning af fx kasseterminaler og pengeskabe.

Tidligere blev adgang til kasser og pengeskabe godkendt ved hjælp af magnetkort og kode.

Irisscanner

Niels Lynnerup

Men fremover slipper virksomheden for den omstændelige proces med at oprette medarbejderkort. Med fingerscanningsystemet, der styres og registreres et centralt sted i Danmark, er det, ifølge Lars Kornbek, lettere, hurtigere og sikrere at håndtere adgangstilladelserne i en vidt forgrenet detailvirksomhed med høj personaleomsætning.

Datatilsynet har været inde over for at acceptere systemet, der er udviklet og afprøvet i et pilotprojekt inden endelig idriftsættelse.

Biometri i retssalen

I 2003 blev der begået et dramatisk bankrøveri i Ålgårde i Nordsjælland. Under røveriet skød og dræbte den ene af to bankrøvere en borger, som forsøgte at afspærre vejen for røvernes flugtmotorcykel.

Gerningsmændene, som slap væk, kunne ikke identificeres ved hjælp af overvågningskameraerne, da de var iført motorcykelhjelme, som skjulte deres ansigter. Det lykkedes alligevel siden at få identificeret og dømt to mistænkte Bandidos-rockere for drabet og røveriet. Det skete ved hjælp af en fotogrametrisk sammenligning af de mistænkte bevægelsesmønstre med optagelser fra overvågningskameraet. Analysen overbeviste nævningene om de mistænkte skyld.

Dette biometriske detektivarbejde blev udført af lektor Niels Lynnerup fra Panum Institutet ved Københavns Universitet. På Biometriens Dag fortalte han om udviklingen af teknikken, som blev brugt

Leif Limkilde Bloch

for første gang i forbindelse med Ålgårde-røveriet.

Senere i 2003 blev den danske ekspert kaldt til Stockholm for at bistå med en tilsvarende biometrisk opmålingsopgave i forbindelse med opklaringen af mordet på den svenske udenrigsminister Anna Lindh. Her var gerningsmanden blevet filmet af videokameraer i det stormagasin, hvor drabet fandt sted.

Niels Lynnerup påpegede, at man bør være opmærksom på placeringen af overvågningskameraer, da dette forhold er af afgørende betydning, hvis man skal bruge kropsopmåling og bevægelsesanalyse som bevismateriale i retssager.

Panum Institutet arbejder videre med at udvikle og forfine teknikken, og Niels Lynnerup benyttede lejligheden til at invitere industrien til samarbejde om udvikling af produkter på området.

Personsikkerheden udfordres

Som tidligere nævnt byder biometri-teknologierne på store udfordringer i relation til menneskeretigheder, privatlivets fred og den personlige sikkerhed.

På actionfilm har man set afskårne fingre misbrugt til fingerscanning – men den går ifølge eksperterne ikke: En finger uden naturligt 'blodtryk' virker ikke i virkelighedens biometriverden. Derfor skal man have fat i 'hele manden' i levende live, hvis man skal sikre sig en brugbar biometrisk signatur.

Denne grove metode er allerede forsøgt anvendt i praksis i Danmark. I slutningen af august 2007 blev et ægtepar i Nordsjælland

bortført og bagbundet af kriminelle, som – dog uden held – tilsyneladende forsøgte at skaffe sig adgang til et lager med GPS-udstyr ved hjælp af mandens biometriske data.

Eksemplet blev omtalt af Leif Limkilde Bloch, HK, som dermed ønskede at pege på de personlige risici, som biometrien kan medføre.

Vi er IKKE imod biometri – vi vil hellere have tryghed end utryghed på arbejdspladsen. Men man skal selvfølgelig overveje, hvad det er, man gør, fastslog han.

Som medarbejder har man ret til at være privat på arbejdspladsen, og derfor bør der først og fremmest være helt klare aftaler mellem medarbejdere og virksomhed om it-politikken, sagde Leif Bloch, som samtidig udtrykte ønske om mere forskning og udvikling på området.

Venescanner

Det er en af grundene til, at vi er gået ind i Danish Biometrics, lød det afslutningsvis fra HK's repræsentant.

Formanden for Danish Biometrics, Frederik Kortbæk, oplyser, at der er planer om en ny Biometriens Dag i slutningen af 2008 eller i starten af 2009. ●

Biometri hos DBI

I DBI's Brand & SikringsCenter er der opsat forskellige biometriske applikationer og sikringsløsninger. Udstyret kan ses og prøves i forbindelse med relevante undervisnings-, demonstrations- og informationsarrangementer.

Kontaktperson:
Rune Hernø,
rhe@dbi-net.dk.